

FINANSTILSYNET

Strategi 2011
Tilsyn med kant

Forord

Den internationale finanskriser har sat en helt ny dagsorden for banker og andre finansielle virksomheder, og ikke mindst for deres mange kunder.

I EU og andre internationale sammenhænge arbejder myndigheder og lovgivere netop nu på højtryk for at indføre nye spilleregler for den finansielle sektor, som kan være med til at forhindre en ny krise af tilsvarende dimensioner.

I Finanstilsynet har vi naturligvis også gjort os mange overvejelser om, hvordan vi skal tilrettelægge vores indsats på baggrund af de erfaringer, vi står med efter finanskrisen.

Resultatet af denne proces er blevet vores nye *Strategi 2011 – Tilsyn med kant*, som vi præsenterer på de følgende sider.

November 2009

Ulrik Nødgaard
Direktør

En ny strategi

Siden 1970 har verden oplevet omkring 120 større bankkriser, og vi vil uden tvivl også i fremtiden opleve finansielle kriser af varierende styrke. Men vi har de sidste par år været igennem et helt usædvanligt forløb, hvor det i Danmark har været nødvendigt for staten at garantere bankernes balancer og skyde ansvarlig kapital ind i et stort antal institutter. En række danske pengeinstitutter er blevet overtaget af staten og er under afvikling. Det rejser spørgsmålet: Hvordan kan Finanstilsynet bidrage til, at det ikke sker igen?

Finanstilsynets nye *Strategi 2011* lægger linjen for, hvordan vi vil styrke tilsynet med de finansielle virksomheder og være en drivende kraft i bestræbelserne på at forebygge en lignende situation i fremtiden. Det centrale i strategien er en ny formulering af vores mission og vision, som lægger vægt på et offensivt tilsynsarbejde med skærpet fokus på de væsentlige risikofaktorer og holdbarheden af virksomhedernes forretningsmodeller. Med det udgangspunkt indeholder strategien en række konkrete initiativer inden for fem hovedområder:

- Styrkede beføjelser og ny regulering
- Styrket tilsyn med pengeinstitutter
- Mere risikobaseret tilsyn
- Styrket internationalt tilsyn
- En attraktiv og dynamisk arbejdsplads

Vores nye Strategi 2011 lægger linjen for, hvordan vi vil styrke tilsynet med de finansielle virksomheder på baggrund af finanskrisen.

Eksempler på tidligere finansielle kriser

Den danske bankkrise i 1990'erne

For første gang efter 2. verdenskrig oplevede Danmark i sidste halvdel af 1980'erne og første halvdel af 1990'erne mere end helt enkeltstående problemer med nødlidende banker. Problemerne opstod på baggrund af den lave økonomiske vækst i 1987-93 og det store prisfald på boliger og erhvervsejendomme i perioden.

En række banker måtte fusionere som følge af de økonomiske problemer, og fem pengeinstitutter gik direkte konkurs uden overdragelse af aktiverne til andre pengeinstitutter. Krisen kulminerede med problemerne i Varde Bank, som blev afviklet i 1993. Banken havde været et de mest ekspanderende pengeinstitutter med en stigende afhængighed af enkelte store engagementer i ejendomssektoren. Den danske bankkrise var ikke en systemkrise, idet alle de betydende pengeinstitutter kunne klare sig ved egen hjælp.

Den offentlige støtte til nødlidende pengeinstitutter blev efterfølgende opgjort til 3,9 mia. kr., svarende til 0,4 pct. af BNP. En stor del blev ydet i form af lån og garantier. Lånene blev tilbagebetalt, og de samlede tab var meget beskedne.

Den nordiske bankkrise i 1990'erne

Banksektoren i Norge, Sverige og Finland måtte i 1990'erne have betydelig offentlig støtte. I modsætning til den danske krise var der tale om en egentlig systemkrise.

Baggrunden for krisen var stor udlånsvækst forud for et konjunkturomslag med drastiske fald i ejendomspriserne. Finland blev særligt ramt som følge af sammenbruddet i samhandlen med det tidligere USSR. Det skønnes, at den offentlige støtte i Norge, Sverige og Finland udgjorde henholdsvis 25 mia. NOK (3,6 % af BNP), 65 mia. SEK (4,1 % af BNP) og 38 mia. FIM (8,1 % af BNP).

Efterfølgende salg af overtagne banker og aktiebesiddelser reducerede den offentlige støtte betragteligt.

The Saving & Loans Crisis - USA

Den amerikanske Savings and Loans Crisis i 1980'erne drejede sig væsentligst om en særlig form for kooperative organisationer, der gav personer med lav indkomst mulighed for at spare op og investere i fast ejendom.

Årsagerne til krisen var regionale økonomiske forhold, risikofyldte engagementer, samt at mange udlån blev givet til fast rente, hvorimod mange indlån var med variabel rente. Hertil kom, at man valgte at deregulere sektoren og reducere kapitalkravene til virksomhederne - blandt andet for at imødegå krisen. Endelig ændrede man skattelovgivningen og anden lovgivning, der havde betydning for virksomhedernes profitabilitet.

Fra 1986-1995 kollapsede over 1.000 virksomheder med en balance på over USD 500 mia. Krisen kom til at koste de amerikanske skatteydere USD 124 mia.

Det tabte årti – den japanske bankkrise

I begyndelsen af 1990'erne indvarslede et sammenbrud på det japanske ejendoms- og aktiemarked en langvarig finansiell krise, der efterfølgende blev kendt som "The Lost Decade". Krisen havde blandt andet afsæt i tiltagende finansiell deregulering og liberalisering af den finansielle sektor i Japan.

Krisen fik de japanske banker til at mindske deres udlån. Det førte til en kreditklemme for virksomhederne, hvilket forværrede den indenlandske økonomi. Bankkrisen blev en realøkonomisk krise, der udviklede sig til en negativ spiral. I tilgift til disse problemer medførte krisen også svag efterspørgsel og deflation fra midten af 1990'erne. I slutningen af årtiet trådte staten ind med kapitalindsprøjtninger.

Først i slutningen af 2005 udviste den japanske økonomi tegn på at være i bedring.

Finanskrisens konsekvenser i Danmark

Den finansielle krise startede i sommeren 2007 med tab på det amerikanske subprime boligmarked. Krisen tog sin begyndelse i USA, men Europa blev hurtigt ramt af det stigende pres. Flere store europæiske banker måtte have tilført kapital, og på Island kollapsede den finansielle sektor totalt. Begivenhederne førte til en tilidskrise mellem bankerne, med negative konsekvenser for deres muligheder for at skaffe likviditet. Samtidig var kapitalmarkederne ekstremt volatile, fordi investorer og finansielle virksomheder solgte ud af aktiverne for at tilvejebringe likviditet.

I Danmark medførte den internationale finansielle uro efter sammenbruddet i Lehman Brothers i september 2008, at det blev meget vanskeligt for pengeinstitutter at finansiere sig i udlandet. Samtidig reagerede danske pengeinstitutter ved at begrænse den indbyrdes likviditetsudveksling yderligere. Flere institutters betydelige eksponering i ejendomsmarkedet betød, at de ikke kunne overholde lovens krav om solvens og likviditet.

I Danmark er der som direkte reaktion på finanskrisen taget tre større politiske initiativer i forhold til den finansielle sektor:

- I oktober 2008 vedtog Folketinget Bankpakken, hvor staten sammen med den finansielle sektor spændte et sikkerhedsnet ud, så alle indskydere og simple kreditorer fik fuld sikkerhed for deres indlån og tilgodehavender i Danmark i en periode på to år.
- Senere i samme måned indgik økonomi- og erhvervsministeren en aftale om finansiel stabilitet på pensionsområdet med brancheorganisationen Forsikring og Pension. Aftalen blev i oktober 2009 forlænget med et år til udgangen af 2010.
- I februar 2009 vedtog Folketinget Kreditpakken, der gav penge- og realkreditinstitutter adgang til at ansøge om statslig kapital i form af hybrid kernekapital, samt at institutterne mod betaling kunne opnå statens garanti for konkrete dele af deres gæld efter udløbet af den generelle statsgaranti.

Styrket tilsyn gør det ikke alene

Den nuværende krise illustrerer, at forebyggelse af finansielle kriser ikke kun handler om at styrke tilsynet med de enkelte finansielle virksomheder. Indsatsen hænger sammen med makroøkonomisk balance og skærpet regulering.

Den *makroøkonomiske balance* og konjunkturudviklingen har afgørende betydning for de risici, de finansielle virksomheder står over for. En ekspertgruppe¹ pegede i februar 2009 i en rapport til EU-Kommissionen på en række makroøkonomiske ubalancer, der var med til at udløse krisen – særligt for stor likviditet kombineret med et meget lavt renteniveau.

1) Larosière-gruppen, opkaldt efter ekspertgruppens formand Jacques de Larosière, forhenværende direktør for IMF, den franske centralbank og European Bank for Research and Development (EBRD).

Det var den lave rente, der skabte prisboblen på det amerikanske ejendomsmarked, hvor opsparingen faldt, og man så en voldsom ekspansion i kreditgivning til fast ejendom og forbrug. Samtidig var der voksende globale ubalancer. For eksempel blev ekspansionen i USA over en årrække finansieret af kapital fra især Kina.

Den rigelige likviditet – kombineret med de lave renter og dermed lave afkast på investeringer – fik investorerne til at søge mod komplicerede og mindre gennemskuelige produkter med højere afkast. Samtidig så man en tiltagende gearing af de finansielle virksomheders investeringer, som gjorde dem meget sårbare over for de betydelige fald i værdien af aktiver, som er typiske for kriser. Den lave rente førte også til markante stigninger i prisen på fast ejendom i en række lande.

Krisen har også understreget behovet for *skærpet regulering*, der skal sikre, at pengeinstitutterne har tilstrækkelige stødpuder til at imødegå kriser. Ny regulering skal sikre, at bankerne opbygger buffere i de gode tider, som de kan tære på i de dårlige. Dette kan både ske gennem ændringer af regnskabsreglerne og reglerne om kapitaldækning. EU er allerede på vej med flere initiativer til strammere kapitalkravsregler, skærpede krav til styring af likviditet og styrket regulering af løn- og bonusstrukturer i den finansielle sektor. Initiativerne skal forebygge, at virksomhederne tager uhensigtsmæssige, kortsigtede risici.

Et styrket tilsyn kan ikke alene skabe finansiell stabilitet, men skal suppleres af makroøkonomisk balance og skærpet regulering.

Finanstilsynets nye mission

Finanstilsynets nye mission beskriver vores to hovedopgaver, som vi ser dem på baggrund af den ændrede virkelighed, krisen har skabt for de finansielle virksomheder og deres kunder: Vi arbejder for finansiell stabilitet og tillid til de finansielle virksomheder og markeder.

Finansiell stabilitet

Finanstilsynets bidrag til finansiell stabilitet giver sig konkret udslag ved, at vi:

- Modvirker at finansielle virksomheder kommer i problemer
- Vurderer holdbarheden af de finansielle virksomheders forretningsmodeller
- Inddrager det systemiske perspektiv i tilsynsarbejdet

Tilsynet med de finansielle virksomheder sker i en kombination af inspektioner på stedet, løbende overvågning og stresstests baseret på virksomhedernes indberetninger. Tilsynet er *risikobaseret*. Det betyder, at vi anvender flest ressourcer på de virksomheder, der har størst betydning for den finansielle stabilitet, og på de virksomheder, der har den højeste risikoprofil.

Vores opgave er i videst muligt omfang *at modvirke, at virksomheder under tilsyn kommer i problemer*. Finanstilsynet vil aldrig kunne garantere, at enkelte finansielle virksomheder ikke går ned, men vi ser det som vores væsentligste opgave at arbejde for, at det ikke sker. Derudover kan vi, efter mandat fra Økonomi- og Erhvervsministeriet, bidrage til, at finansielle virksomheder, som viser sig ikke at være levedygtige, bliver afviklet under ordnede forhold. Her arbejder vi sammen med statens selskab Finansiell Stabilitet.

Det skal være en central del af vores tilsyn, at vi *forholder os kritisk til virksomhedernes forretningsmodeller*. Det er vores ansvar at overvåge, at virksomhedernes processer og kontroller lever op til lovens krav, men opgaven går videre end det. Tilsynet indeholder også en vurdering af, om virksomhederne kan håndtere de risici, som deres forretningsmodeller indebærer. Vi vil have særligt fokus på de risikofaktorer, der kan bringe den enkelte virksomhed i alvorlige problemer.

Den nuværende krise viser, at mange af de mest betydningsfulde faktorer for udviklingen i den enkelte finansielle virksomhed er systemiske forhold, der påvirker hele sektoren. Et godt eksempel er de betydelige fundingproblemer, som danske pengeinstitutter oplevede i efteråret 2008, hvor det var vanskeligt at finansiere sig i udlandet, og hvor bankernes indbyrdes tillid faldt voldsomt. Derfor skal vi altid inddrage *det systemiske perspektiv* i tilsynsarbejdet, for eksempel ved at forholde os til, hvilken effekt eventuelle nye finansielle bobler slår igennem med i den enkelte virksomhed.

Mission:

Vi arbejder for finansiell stabilitet og tillid
til de finansielle virksomheder og markeder

Tillid til virksomheder og markeder

Finanstilsynets anden hovedopgave er at skabe *tillid* til de finansielle virksomheder og til de finansielle markeder.

Tilsynets arbejde for at skabe tillid er baseret på:

- Gennemsigtighed i virksomheder og markeder
- At investorer og forbrugere behandles ordentligt
- At virksomheder optræder ansvarsfuldt
- At vi viser konsekvens i forhold til lovovertredere
- Åbenhed om tilsynsvirksomheden

Gennemsigtighed og åbenhed er nøgleord, når det drejer sig om at skabe tillid hos kunderne og investorerne. Det gælder for virksomhederne, men det gælder også for Finanstilsynet. Der skal være så stor åbenhed som muligt om tilsynets arbejde. Og der skal være synlig konsekvens for dem, der bryder reglerne.

Kundernes tillid til de finansielle virksomheder bygger på, at de får en fair og redelig behandling, der lever op til reglerne om forbrugerbeskyttelse. Det betyder, at virksomhedernes markedsføring skal være retvisende, og at den enkelte kunde skal have en kvalificeret rådgivning. Der skal være gennemsikrelige og sammenlignelige priser, og rådgivningen omkring investeringer skal tage udgangspunkt i kundens risikoprofil.

I forhold til livsforsikrings- og pensionsordninger skal kunderne beskyttes mod urimelige aftaler. Ordningerne skal tegnes på et betryggende grundlag, og kunderne skal modtage et afkast, der afspejler den andel af overskuddet, de selv har bidraget med.

Finanstilsynet fører et aktivt, stikprøvebaseret tilsyn med, at dette sker, for eksempel i kraft af inspektioner i virksomhederne om god skik og andre temaer. Vi tager også initiativer – gerne i samarbejde med branchen og forbrugernes organisationer – der kan forbedre kundernes position, eksempelvis gennem risikoklassificering af investeringsprodukter. I forbindelse med Kreditpakken blev der etableret et samarbejde mellem Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden, så Forbrugerombudsmanden – blandt andet i forlængelse af Finanstilsynets afgørelser – kan gå ind i principielle civile retlige sager og føre dem gennem retssystemet på vegne af enkelte forbrugere.

På børsmarkederne er den afgørende faktor for gennemsigtighed og dermed investorernes tillid, at de børsnoterede virksomheder offentliggør intern viden korrekt og rettidigt, og at deres finansielle rapporter lever op til regnskabsreglerne. Derudover er det vigtigt, at der bliver slået ned på forsøg på kursmanipulation og insiderhandel.

Finanstilsynet overvåger både informationsstrømmene og handelen på de finansielle markeder, og vi griber ind over for brud på reglerne. Den stikprøvebaserede kontrol af selskabernes finansielle rapportering sker i samarbejde med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Det er af stor betydning for forbrugernes og investorernes tillid, at der er en synlig konsekvens for de virksomheder, der bryder reglerne. Finanstilsynets åbenhed om tilsynsarbejdet er af hensyn til den finansielle stabilitet underlagt nogle lovfæstede restriktioner, men inden for de rammer kommunikerer vi aktivt om væsentlige nyheder og sager af almen interesse. Alle rådsafgørelser² om virksomheder – herunder politianmeldelser – bliver offentliggjort, med mindre der er helt særlige omstændigheder, for eksempel uforholdsmæssig stor skade for virksomheden eller hensyn til en politimæssig efterforskning. I sager om god skik og andre forbruger spørgsmål er Finanstilsynet omfattet af de almindelige regler om offentlighed i forvaltningen, og her gælder der ingen særlige begrænsninger.

Vi kommunikerer åbent med pressen og andre interessenter i offentligheden inden for de gældende begrænsninger, og vi ønsker at bidrage til forståelsen af den finansielle sektor ved at stille vores ekspertise til rådighed, hvor vi kan.

Vi overvåger handelen og griber ind over for brud på reglerne, så investorerne kan have tillid til de finansielle markeder.

2) Afgørelser i Det Finansielle Virksomhedsråd og Fondsrådet.

Finanstilsynets nye vision

Finanstilsynets nye vision afspejler den omstillingsproces, som vi har sat i gang efter finanskrisen. Vi vil have en offensiv tilgang til tilsynsarbejdet og gribe tidligt ind i sager, hvor der er risiko for den finansielle stabilitet eller tilliden til virksomheder og markeder. Med andre ord: Vi vil være et skridt foran.

Vores vision beskriver den udvikling, vi har sat i gang i Finanstilsynet, og som vil gøre os mere *proaktive*. Vi vil have en offensiv tilgang til tilsynsarbejdet og gribe tidligt ind i sager, hvor der er risiko for den finansielle stabilitet eller tilliden til virksomheder og markeder.

Vi vil skærpe vores *fokus på det væsentlige*. Vores tilgang til den enkelte virksomhed starter med en overordnet vurdering af, hvor risikofaktorerne i virksomheden ligger, frem for en systematisk gennemgang af, om virksomheden på alle områder overholder lovgivningens bestemmelser.

Vi vil i højere grad gå ind i en vurdering af virksomhedens forretningsmodel for at sikre, at virksomheden kan håndtere de risici, der følger med. Men vi vil ikke glemme *den kritiske detalje*.

Vi skal have en velfungerende kommunikation med virksomhederne og markedsaktørerne. Og vi skal have en kvalificeret *dialog* med virksomhederne, inden vi træffer afgørelser. Vi vil også blive bedre til at formidle vores afgørelser og viden, så både virksomhederne og offentligheden forstår, hvad vi skriver og siger.

Det er vores medarbejdere, der skal få visionen til at blive til virkelighed. Derfor vil vi *investere i medarbejdernes faglige og personlige vækst*. Vi vil fastholde nøglemedarbejdere, blandt andet gennem accelererede karriereforløb, der gør det muligt forholdsvist hurtigt at påtage sig et stort ansvar i tilsynsarbejdet.

Vision:

Vi vil være et skridt foran

- Vi er proaktive og tænker flere træk frem
- Vi fokuserer på det væsentlige
- Vi arbejder ud fra princippet
”Overblik med respekt for den kritiske detalje”
- Vi går i dialog, før vi træffer beslutninger
- Vi investerer i vores medarbejderes
faglige og personlige vækst

Strategiske initiativer

Den proaktive linje i vores nye mission og vision bliver understøttet af en række konkrete strategiske initiativer inden for fem hovedområder:

- Styrkede beføjelser og ny regulering
- Styrket tilsyn med pengeinstitutter
- Mere risikobaseret tilsyn
- Styrket internationalt tilsyn
- En attraktiv og dynamisk arbejdsplads

Styrkede beføjelser og ny regulering

Da Kreditpakken blev vedtaget, var der samtidig politisk enighed om at styrke Finanstilsynet med yderligere beføjelser og indgrebsmuligheder.

- 1. Offentliggørelse af Finanstilsynets risikovurderinger**
Finanstilsynet vil fremover kunne påbyde penge- og realkreditinstitutter at offentliggøre vores reaktioner over for de enkelte institutter i form af risikooplysninger, påtaler og påbud. Bekendtgørelsen med de konkrete regler forventes at blive udsendt i begyndelsen af 2010.
- 2. Offentliggørelse af solvensbehov**
Fra og med årsregnskabet for 2009 skal pengeinstitutter og realkreditinstitutter offentliggøre deres solvensbehov og individuelle solvenskrav. De nye regler bliver indført i forbindelse med en ajourføring af kapitaldækningsbekendtgørelsen, som træder i kraft 1. januar 2010.
- 3. Større adgang til at afsætte ledelser**
Finanstilsynet har på baggrund af drøftelser med Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdet et forslag til at stramme reglerne om egnethed og hæderlighed (Fit & Proper), så det i praksis vil være lettere at afsætte ledelsen i en finansiel virksomhed, der bliver drevet på en uansvarlig eller lovstridig måde. Økonomi- og Erhvervsministeren forventes at fremsætte forslaget i januar 2010 som en del af en ændring af lov om finansiel virksomhed.
- 4. Tidligere indgreb i risiko-virksomheder**
Efter den gældende finansielle lovgivning har Finanstilsynet mulighed for at gribe ind i driften af en finansiel virksomhed og påbyde virksomheden konkrete foranstaltninger, hvis der er betydelig risiko for, at virksomheden mister sin tilladelse – eksempelvis hvis der er overhængende fare for, at

virksomheden ikke længere kan opfylde kapitalkravet. Finanstilsynet er på baggrund af drøftelser med Økonomi- og Erhvervsministeriet i gang med at udarbejde et lovforslag, der vil gøre det muligt for tilsynet at gribe ind på et tidligere tidspunkt.

5. Administrative bøder

I en lang række andre europæiske lande er der mulighed for at give de finansielle virksomheder administrative bøder. Vi undersøger, hvordan noget lignende kan gennemføres i Danmark. Finanstilsynet har på baggrund af drøftelser med Økonomi- og Erhvervsministeriet igangsat et arbejde om eventuel ny regulering på området, under hensyntagen til de danske juridiske traditioner.

6. Skærpede kapitalkrav til risiko-institutter

I Kreditpakken blev det aftalt at undersøge de nationale muligheder for at øge institutternes kapitalpolstring. Når de nye kapitaldækningsregler er vedtaget på europæisk plan, vil Finanstilsynet komme med et udspil til Økonomi- og Erhvervsministeriet til eventuelle nationale tiltag – for eksempel skærpede kapitalkrav til institutter, der vokser hurtigt, har stor eksponering mod ejendomsprojekter eller mange store engagementer.

7. Størst mulig åbenhed

Med Åbenhedspakken i 2008 og Kreditpakken i 2009 er der skabt større åbenhed om Finanstilsynets arbejde. Med udgangspunkt i de nye regler vil vi arbejde for, at offentligheden får størst mulig indsigt i vores tilsynsvirksomhed og øvrige aktiviteter. Derudover er vi på baggrund af drøftelser med Økonomi- og Erhvervsministeriet i gang med at udarbejde et forslag til en lovændring, der i en række tilfælde vil gøre det muligt for Finanstilsynet at offentliggøre politianmeldelser og påtaler på børsområdet, også selv om sanktionerne ikke har været forelagt Fondsrådet.

8. Forbrugerpolitiske initiativer

Finanstilsynet har i løbet af efteråret været på inspektion i en række pengeinstitutter for at undersøge medarbejdernes kvalifikationer i forhold til at yde investeringsrådgivning efter retningslinjerne i MiFID-reglerne. På baggrund af vores konklusioner fra inspektionerne vil vi i løbet af 2010 fremlægge en vurdering af behovet for en certificeringsordning for bankrådgivere.

Derudover vil vi efter aftale med Økonomi- og Erhvervsministeriet udstede en bekendtgørelse, der skal kategorisere forskellige typer investeringsprodukter i tre kategorier – henholdsvis lav risiko, mellem risiko og høj risiko. Det vil ske efter en dialog med InvesteringsForeningsRådet, Finansrådet, Forbrugerrådet og Dansk Aktionærforening.

Styrket banktilsyn

Finanstilsynet fik i forbindelse med Bank- og Kreditpakkerne tilført ressourcer til at styrke banktilsynet.

9. Fra to til fire bankkontorer

Finanstilsynet etablerede tidligere i år en ny struktur for tilsynet med pengeinstitutterne. Som led i den nye struktur er der oprettet et nyt kontor for bankanalyse. Kontoret er hoveddrivkraft bag den årlige gennemgang af pengeinstitutternes individuelle solvensbehov. Samtidig er der oprettet et kontor for tilsynet med de mellemstore pengeinstitutter. Herudover er bemandingen styrket i de to øvrige bankkontorer, der overvåger henholdsvis de store og de små pengeinstitutter.

10. Styrket overvågning af solvensbehov

Finanstilsynet skal fremover mindst én gang årligt gennemgå solvensbehovet hos penge- og realkreditinstitutter med en arbejdende kapital over 250 mio. kr. På den baggrund har vi sat et udviklingsarbejde i gang, der bygger på både teoretiske modeller og praktiske erfaringer fra mange års inspektioner og bankkriser. Udviklingsarbejdet skal styrke de værktøjer, vi bruger i forbindelse med solvensopgørelserne og yderligere kvalificere vores modspil til bankernes egne opgørelser.

11. Skærpet fokus på likviditet

Den finansielle krise og kommende EU-regulering understreger behovet for et stærkt tilsynsmæssigt fokus på kreditinstitutternes likviditet. Vi vil derfor i løbet af 2010 etablere en mindre enhed med særlig indsigt på dette område.

12. Større brug af stresstests

Vi vil udvide vores brug af stresstests og kvalitetsudvikle vores modeller, så det bliver muligt i højere grad at stressteste bankernes kreditporteføljer med udgangspunkt i deres individuelle risikoprofiler.

13. Klarere rammer for institutternes egne solvensbehovsopgørelser

Vi vil fastsætte klarere rammer for institutternes egne solvensbehovsopgørelser. Det vil blandt andet ske ved at opstille vejledende benchmarks for tabsniveauerne for bestemte risikotyper. I den forbindelse vil vi skabe øget opmærksomhed om vores model for værdiansættelse af fast ejendom. For andre risikotyper, hvor det er sværere at fastsætte kvantitative mål, vil vi præcisere hvilke overvejelser, der som minimum skal indgå i bankernes opgørelser. Finanstilsynet vil udsende en vejledning på området omkring årsskiftet.

14. Systematisk overvågning af store debitorer

Den aktuelle krise har afsløret, at nogle store udlånskunder har trukket store tab med sig i de banker, der er kommet i problemer. Det afspejler, at de dårlige kunder søger hen i de banker, der har den slappeste kreditpolitik. Såfremt der også er tale om kunder med store engagementer, kan der i særlig grad opstå solvensmæssige problemer. Finanstilsynet vil derfor udvikle en metodik, der kan sikre en systematisk overvågning af, hvor store og dårlige kunder befinder sig. Det vil give en indikator for, hvilke banker der kan have problemer. Overvågningen skal baseres på indberetninger om store lån fra bankerne. Arbejdet forventes at blive sat i gang i 2010.

15. Systematisk kortlægning af forløbet i nødlidende institutter

Finanstilsynet vil systematisk kortlægge forløbet i de nødlidende institutter, der er gået ned i forbindelse med finanskrisen. De indhøstede erfaringer skal bruges aktivt og fremadrettet til at øge vores medarbejderes opmærksomhed på faresignaler og til at skærpe kravene til kreditpolitikken i pengeinstitutterne. Arbejdet vil blive sat i gang i 2010.

16. Styrket samarbejde med Nationalbanken

Finanstilsynet deltager i Koordinationsgruppen for Finansiell Stabilitet, der består af Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finansministeriet og Nationalbanken. Vi har derudover et tæt, løbende samarbejde med Nationalbanken, som vi vil styrke yderligere på især to områder: Et tættere samarbejde om stresstests og faste kvartalsvise møder.

Mere risikobaseret tilsyn

Finanstilsynet vil gøre tilsynet med de finansielle virksomheder endnu mere risikobaseret end hidtil. Det risikobaserede tilsyn vil fortsat komme til udtryk i inspektionsplanlægningen, men også i den måde, vi griber undersøgelserne i de enkelte virksomheder an.

17. Risikobaseret tilsyn i den enkelte virksomhed

Undersøgelserforløbet i den enkelte virksomhed vil i endnu højere grad blive udført efter risikobaserede principper, som skal sikre, at tilsynet vurderer alle væsentlige forhold i virksomheden og forholder sig kritisk til forretningsmodellen og de risici, den medfører. Denne nye tilgang vil kræve en justering af den finansielle lovgivning. På baggrund af drøftelser med Økonomi- og Erhvervsministeriet er vi derfor i gang med at udarbejde et oplæg til ændring af lovgivningen.

Undersøgelsen af mindre væsentlige forhold i virksomhederne vil blive reduceret eller helt udeladt. Derudover vil vi overveje i højere grad at anvende tema-undersøgelser, hvor vi går i dybden med et bestemt område i udvalgte virksomheder.

18. Klarere afrapportering efter inspektioner

Vi vil fra januar 2010 anvende en nyudviklet metode, når vi afrapporterer til virksomhederne efter inspektioner, så der bliver en tydeligere sondring mellem centrale påbud og risikooplysninger og mindre centrale forhold af mere ordensmæssig karakter. Afrapporteringen vil i højere grad inkludere benchmarking i forhold til sammenlignelige institutter, så virksomhederne får noget konkret at arbejde med.

19. Styrket opfølgning på påbud

Vi vil styrke opfølgningen på, at de finansielle virksomheder efterlever de påbud, de får af Finanstilsynet. Det vil dels ske ved en stramning af Finanstilsynets arbejdsgange, så ledelsen i virksomhederne fremover skal indsende dokumentation for, at de har efterlevet alle påbud. Derudover vil revisionsbekendtgørelsen blive ændret, så de eksterne revisorer i revisionsprotokollatet til årsrapporten skal redegøre for virksomhedens efterlevelse af samtlige de påbud, den har modtaget i løbet af året.

20. Intensiveret overvågning af pensionselskaber

I forbindelse med aftalen om finansiell stabilitet på pensionsområdet styrkede Finanstilsynet sit fokus på forsikringselskabernes og pensionskassernes opgørelse af det individuelle solvensbehov.

Finanstilsynet modtager nu flere detaljerede data om pensionselskabernes solvensbehov hvert kvartal. Vurderingen af selskabernes risici er derudover skærpet ved, at selskaberne kvartalsvist indberetter oplysninger om deres følsomhed i forhold til trafiklys-scenariet. Finanstilsynets krav til pensionselskaberne vil i stigende grad lægge sig op ad af Solvens II-direktivet, der skal være implementeret inden udgangen af 2012.

Styrket internationalt tilsynssamarbejde

Krisen har vist, at der er behov for øget internationalt samarbejde på tilsynsområdet, og der er allerede en række initiativer i gang på EU-niveau, som Finanstilsynet vil deltage aktivt i.

21. Internationale tilsynskollegier

Finanstilsynet prioriterer at deltage i de internationale tilsynskollegier for grænseoverskridende finansielle koncerner. Formålet med tilsynskollegierne er at forbedre informationsudveksling, opnå enighed om en fælles vurdering af koncernernes risikoprofil og koordinere tilsynsaktiviteter og væsentlige beslutninger. Finanstilsynet har det konsoliderede hjemlands-tilsyn for Danske Bank og oprettede et tilsynskollegium for banken i begyndelsen af 2009. Herudover deltager vi i en række kollegier oprettet af andre tilsyn. Det drejer sig blandt andet om tilsynskollegier for Nordea, SEB, Svenska Handelsbanken, TrygVesta og NASDAQ OMX.

22. Påvirke det styrkede europæiske tilsynssamarbejde

Finanstilsynet vil deltage aktivt i det nye europæiske tilsynssamarbejde ESFS (European System of Financial Supervision) og forsøge at præge de beslutninger, der kommer til at gælde for hele Europa.

Kernen i ESFS er tre nye europæiske tilsynsmyndigheder for henholdsvis banker, værdipapirer og pension/forsikring. De skal overtage en række beføjelser i forhold til enkeltvirksomheder, som i dag udøves af de nationale tilsynsmyndigheder eller inden for rammerne af et mindre forpligtende internationalt samarbejde.

De nye europæiske tilsynsmyndigheder vil kunne udstede standarder og regler, der binder nationale tilsynsmyndigheder, og de skal mægle i eventuelle uenigheder mellem nationale tilsyn. Derudover skal de føre det egentlige tilsyn med udvalgte typer af virksomheder, som f.eks. kreditvurderingsbureauer, der opererer på tværs af landene.

23. Deltage i det europæiske risikoråd

Det nye europæiske risikoråd (European Systemic Risk Board – ESRB), der vil bestå af EU-landenes centralbankchefer, skal overvåge og vurdere systemisk risiko på tværs af alle finansielle markeder og alle medlemslande. ESRB skal advare tilsynsmyndigheder eller ECOFIN om trusler mod den finansielle stabilitet og om nødvendigt give konkrete anbefalinger til at imødegå truslerne. Nationalbanken bliver Danmarks medlem af ESRB. Finanstilsynet vil deltage som observatør i rådets møder, primært for at få inspiration til konkrete risikofaktorer, der skal have særlig opmærksomhed i det danske tilsynsarbejde.

En attraktiv og dynamisk arbejdsplads

Vi vil være en attraktiv og dynamisk arbejdsplads, som kan tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere, der vil være med til at løse en vigtig samfundsopgave og give et kvalificeret modspil til de finansielle virksomheder.

24. Attraktive løn- og arbejdsvilkår

Lønningerne i Finanstilsynet er steget, så de nu ligger over det gennemsnitlige niveau i staten. Som offentlig myndighed bliver vi aldrig lønførende i forhold til den finansielle sektor, men det er væsentligt, at spændet ikke bliver for stort. Vi vil fortsat udnytte mulighederne i det offentlige lønsystem for at tilbyde medarbejderne attraktive løn- og arbejdsvilkår.

25. Mere målrettet kompetenceudvikling

Vi vil sikre, at alle vores medarbejdere vedligeholder og udbygger deres kompetencer, mens de er ansat i Finanstilsynet. Kompetenceudviklingen vil i højere grad blive målrettet den enkelte medarbejders aktuelle ansvarsområder samtidig med, at den skal ruste medarbejderen til at kunne påtage sig nye opgaver i fremtiden. Vi anvender både interne og eksterne kurser samt oplæring på jobbet.

26. Accelererede karriereforløb

Vi vil iværksætte accelererede karriereforløb for udvalgte medarbejdere med et særligt potentiale for udvikling, for eksempel med henblik på at de hurtigere kan varetage opgaven som undersøgelsesleder.

27. Større ledelsesmæssigt råderum for mellemledere

Vi vil frigøre ledelsesmæssig energi hos vores mellemledere ved at give dem så stort ledelsesmæssigt råderum som muligt, så både chefer og medarbejdere kan have fokus på de væsentlige risikoområder. Det vil blandt andet ske ved at ændre fokus i kontorchefernes resultatkontrakter.

Finanstilsynets opgaver

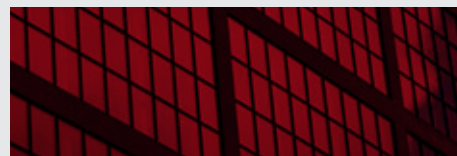
Finanstilsynets hovedopgave er tilsynet med finansielle virksomheder – penge- og realkreditinstitutter, pensions- og forsikrings-selskaber, investeringsforeninger, investeringsselskaber og fondsmæglere m.fl. Den centrale tilsynsaktivitet er at overvåge, at virksomhederne har tilstrækkelig kapital i forhold til de risici, de har påtaget sig (solvenstilsyn).

Herudover fører vi tilsyn med, at virksomhederne overholder den øvrige finansielle lovgivning (lov om finansiell virksomhed, lov om investeringsforeninger mv. og lov om værdipapirhandel mv.). Finanstilsynet fører tillige tilsyn med regnskabs- og revisionsmæssige bestemmelser i alle tilsynsbelagte virksomheder.

Vi tilrettelægger, uafhængigt af Økonomi- og Erhvervsministeriet, tilsynsvirksomheden ud fra det risikobaserede princip om, at den tilsynsmæssige indsats skal stå i forhold til risikoen for eller skadevirkningerne af lovovertrædelser. I sager af større politisk betydning orienterer vi Økonomi- og Erhvervsministeriet, for eksempel hvis en finansiell virksomhed er i risiko for ikke at opfylde lovens kapitalkrav.

Finanstilsynet har cirka 220 medarbejdere fordelt på 15 kontorer. Ved udgangen af 2008 var der i alt 738 virksomheder med tilsammen cirka 70.000 ansatte under tilsyn. Med den nye lov om betalingstjenester, der trådte i kraft 1. november 2009, vil Finanstilsynet derudover få 100-150 begrænsede netværk og et mindre antal betalingsinstitutter under tilsyn.

Ud over solvenstilsynet fører Finanstilsynet et adfærdstilsyn med, om virksomhederne overholder reglerne om forbrugerbeskyttelse, for eksempel god skik-bekendtgørelsen og lovgivningens informationskrav, herunder reglerne om prisinformation. Adfærdstilsynet omfatter også tilsyn med, at forsikringsmæglere og investeringsrådgivere overholder reglerne om god skik, og at de har forsikret deres aktiviteter på en betryggende måde.

Finanstilsynet varetager også tilsynet med værdipapirmarkedene i Danmark. Vi overvåger, at de børsnoterede selskaber overholder deres forpligtelse til at offentliggøre intern viden og anden relevant information. Tilsynet med børsområdet omfatter også tilsynet med, at der bliver offentliggjort prospekt, når der udbydes værdipapirer til offentligheden, og at prospektmaterialet lever op til lovens krav. Endelig overvåger Finanstilsynet markederne med henblik på at skride ind overfor markedsmisbrug (insiderhandel og kursmanipulation).

Ud over tilsynsvirksomheden medvirker Finanstilsynet ved udformningen af den finansielle lovgivning og udsteder bekendtgørelser på det finansielle område. Endelig indsamler og formidler Finanstilsynet statistik og nøgletal for den finansielle sektor.

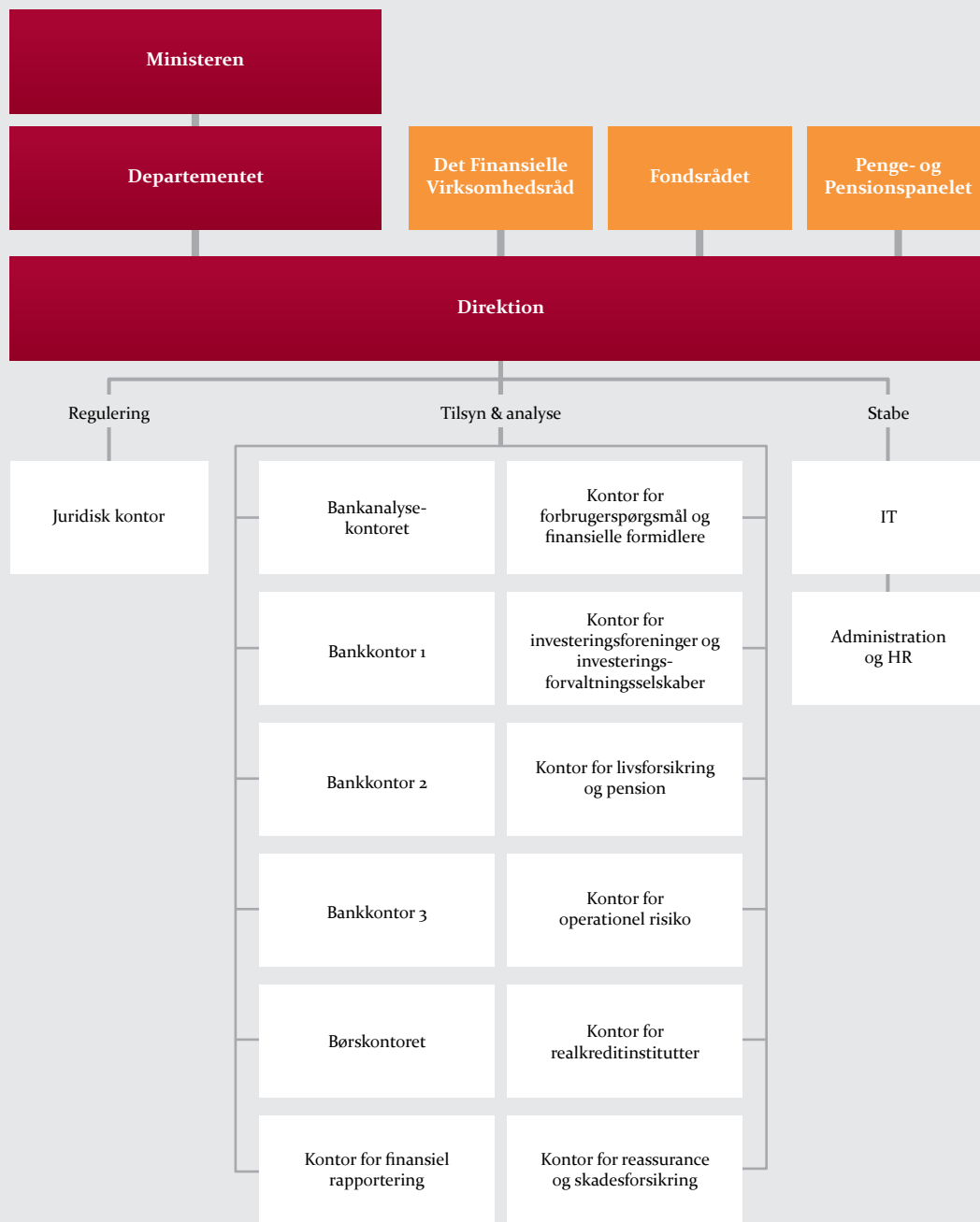
Virksomheder under tilsyn af Finanstilsynet

Ultimo 2008

	Antal	Antal medarbejdere	Balancesum mio. kr.
Pengeinstitutter*	142	48.117	4.760.236
Realkreditinstitutter	8	4.126	2.819.007
Danmarks Skibskredit	1	60	81.632
Fondsmæglerselskaber	45	492	2.088
Investeringsforvaltningsselskaber	15	359	796
Investeringsforeninger m.v.	117	-	568.538
Skadesforsikringsselskaber	113	12.173	152.848
Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser	61	4.100	1.515.175
Firmapensionskasser	37	36	43.916
Forsikringsmæglere	157	-	-
Investeringsrådgivere	35	-	-
ATP, LD	2	676	736.488
AES, SP	2	-	50.872
Markedsvirksomheder (markedsoperatører, clearing og registrering)	3	-	-
I alt	738	70.139	10.731.596

* Inkl. Færøerne

Finanstilsynets organisation

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf.: 33 55 82 82
www.finanstilsynet.dk
finansstilsynet@ftnet.dk